

Ima vsak četrtok
in velja s poštnino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
na celo leto K 4.—
na pol leta „ 2.—
na četrt leta „ 1.—

Maročnina se pošilja
upravnilstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Določniki katol. ti-
shavnega društva do-
ljujejo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dob-
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Recepti se ne vra-
žajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 13.

V Mariboru, dne 27. marca 1902.

Tečaj XXXVI.

Vstajenja dan.

Veliko je moral pretrpeti božji Izveličar na zemlji. A izpolnjeval je voljo božjo in ta zavest ga je krepila in osrčevala. Ko je bil v grob položen, menili so sovražniki, da bo sedaj nastal mir. Kristus pa je premagal tudi smrt, vstal z lastne moči od smrti, in njegovi nauki so zmagonosno začeli prodirati po celem svetu.

Naš slovenski kmetijski narod nima sedaj zlate dobe. Trnjevo pot mora hoditi. Vse, kar ima, hočejo mu vzeti zlobni nasprotniki. Silijo ga, naj pušča v nemar svoj materin jezik in se oprime tujega. Kdor ljubi domačo besedo je zaničevan, spoštovan pa vsaka propalica, ki zataji svojo slovensko mater in njeno govornico.

Sedajne gospodarske družabne razmere tlačijo tudi našega kmeta. Noč in dan se trudi pri težkem delu, vse poskuša, a sad njegovoga truda je — propadanje. Delo stane ga več nego dobi za pridelke. Zato lezejo dolgovi na njegovo posestvo, z njegovega doma pa odhajajo posli za posli, ker jih ne more primerno plačevati. Z dolgovi, a brez delavcev mračno gleda naš kmet v bodočnost. Drugi stanovi se združujejo, kadar se jim slabo godi, ter zahtevajo pomoči od vseh strani, avstrijski kmet pa molči.

Toda obupati ne velja! Obup jemlje človeku in celemu narodu življensko moč. Ampak vzdramiti se moramo, odbijati napade, odstranjevati ovire ter pogumno korakati naprej do sreče, katero nam je določila božja Previdnost v zgodovini človeštva.

V srcih imamo zavest, da ne delamo proti božjim naredbam in s to zavestjo moramo na pozorišče narodov, da si priborimo tamkaj nam določeni prostor. Le s pogumnim, krepkim, zavednim delom za našo bodočo srečo se bomo ohranili, le na ta način bo prišel tudi za naš slovenski narod vstajenja veseli dan.

Zatrti niso spečih,
Ne bodo nas bedecih!

Boj za Celje.

Nemci v Avstriji sicer nimajo večine, vendar bi radi oni sami gospodovali. In gospodovali bi radi, kakor jih je ravno dobra ali slaba volja, ne pa kakor zahteva pravičnost. To se je zopet jasno pokazalo pri vprašanju o celjski slovenski gimnaziji. Ta gimnazija je za mesto Celje in okolico ter sploh za celi celjski in brežiški okraj velike vrednosti. Slovenski stariši pošiljajo v to svoje nadarjene sinove, da jih spravijo k boljšemu kruhu. Toda Nemci so si vbili v glavo, da ta gimnazija mora prenehati. Nič, popolnoma nič jim sicer ne škodi ta zavod, a oni ga nočejo, in ker ga nočejo, mora izginiti.

V državnem zboru so zahtevali, da se celjska gimnazija opusti. Vodja Nemcev, ki so nasprotovali celjski gimnaziji, je bil halbenrajnski grof Stürgkh. Naši slovenski poslanci Berks, Ploj, Robič, Žičkar so v temeljitih govorih dokazovali pred državno zbornico, da je celjska gimnazija potrebna za slovenskega kmeta in delavca,

a tudi za slovenskega meščana in tržana. A vključ temu so ostali pri svoji trdoglavnosti in zahtevali, da se zavod na vsak način odpravi. Vlada jim je bila prijazna. A vse to ni nič pomagalo.

Dne 21. t. m. je prišlo v državni zbornici do glasovanja. Glasovalo se je o Stürgkhovem predlogu, da se naj celjska gimnazija opusti. Že na vse zgodaj istega dne je prihitel Stürgkh v zbornico, da bi zbral in vodil Nemce pri glasovanju. Vsi Nemci so bili že pridobljeni, le konservativna nemška stranka še je cincala. Zdela se ji je stvar Slovencev pravična in pekla jo je vest. Zato so hoteli konservativci staviti k Stürgkhovem predlogu pristavek, naj se celjska zadeva poravnava v sporazumljenju slovenske in nemške stranke na Spod. Štajerskem. Stürgkh je vedel, da se ta dostavek gotovo sprejme, četudi njegov predlog dobi večino. Tudi to je vedel, da Slovenci ne bodo nikdar prišli do takega sporazumljenja, da bi pustili celjsko gimnazijo prenehati. Pustilo se mu je, da so konservativci pustili dostavek. Kakor hitro pa so ga pustili pasti konservativci, poprijel se ga je Slovincem na ljubo katoliško-narodni češki poslanec dr. Hruban.

Ob 4. uri popoldne se je začelo glasovanje, najprej o Stürgkhovem predlogu, potem pa bi naj prišel na vrsto dr. Hrubanov dostavek. Zbornica je bila polna, kakor malokdaj. Stranke so poklicale vse svoje člane do zadnjega na Dunaj. Le bolnikov ni bilo. Z napeto pozornostjo se je zasledovalo glasovanje. Ministerski predsednik, zbornični predsednik, zbornični zapisnikarji in mnogo

Listek.

Vstajenja dan.

Spisala Lucija Čagranova.

»Pomlad je tu, čas novih sanj in nad!« Tako me je pozdravil zlati solnčni žarek, ki se je uprl v okno in pokukal v sobo; poljubil in pobožal duhteče vijolice na mizi in kakor sladak sen švignil po njih nežnih, modrih cvetih. Veselja so zatrepatale vijolice, saj so že dolgo hrepenele po zlatem solnčecu, zaduhtele so omamljivo, in njih mehki vonj se je razširil po sobi.

Ali nemirnež ni ostal dolgo pri njih; preskočil je s cvetlic na mizo, od mize na črnilnik in od črnilnika na knjigo, katero sem baš z velikim zanimanjem čitala. O, ti porednež!

Pa kaj bom nevoljna nad njim, nad samo jednim žarkom. Samo jeden žarek? — Ne! s tem še nisem zadovoljna. In odprla sem na široko okno, odgrnila preproge in solnčni žarki so se vsuli po sobi in potopili vse predmete v svojo svetlobo liki morja.

A nisem se dolgo veselila blestečih se žarkov: solnčna krogla se je pomikala vedno nižje in ni bilo dolgo, ko je zatonila za goro.

O, kako je sedaj pusto in prazno! A jutri ob tem času zopet obišče moje sobico.

pozno sicer, a takrat jo objema z nepremagljivo svetlobo, kakor bi jo hotelo potolažiti, da je ni obiskalo celi dan, do sedaj — —

Solncece drago! Vsakega posebej pobožaj, tu pogladiš veselo, tam resno lice; temu pobjašiš gube na čelu, onemu privabiš smehljaj na ustnice! Solncece ljubo!

Ste-li kedaj mislili na onega, ki le redko občuduje svetlobo solnčnih žarkev, ki ga skoro motijo, saj je v življenju užival več teme nego luči, ki je bil rojen za temo? —

Kaj ne, to se vam pač čudno zdi! In vendar je tako, dragi bralec. Kdo še ni videl jednega izmed onih trpinov, ki delajo dan na dan v globokih, nevarnih in mokrih rudokopih; lice jim je brez barve, mračen pogled in oprezna enakomerna hoja, tu pa tam globok vzdih, nas spominja na one, katerim je nemila usoda odločila, da prebijejo svoje življenje v podzemeljskih prostorih. In življenje jednega izmed teh trpinov, kateremu usoda ni bila nič bolj naklonjena kakor njegovim tovarišem, dasiravno bi zaslužil boljso bodočnost, vam hočem tukaj narisati.

Njegov oče, ded in praded, vsi so bili prav taki trpini-rudarji. In najmlajšemu potomcu, imenoval se je Ivan, so odločile že rojenice ob rojstvu isto usodo.

A on je v mladosti sanjal o drugačnem življenju, bil je vedno najpridnejši učenec in

na skrivnem je gojil nade, da ne bo trpel kakor njegovi predniki, da bo »gospod« in tako pomagal svojem. Pa to je bila le domišljija, ki se mu je od daleč prijazno nasmehovala, se vedno bolj izgubljala in slednjič izginila v gosti megli.

Dokončavši šolo, ga niso vprašali svojci po njegovih željah, saj bi mu jih tudi ne mogli izpolniti, in zgodilo se mu je kakor poje pesnik

Moj up je šel po vodi . . .

Naravno se jim je zdelo, da bo Ivan rudar, kakor je bil njegov oče, ded, praded. Ni ugovarjal; le ustnice je stisnil, a drugi dan je bil že ud mnogobrojne družbe, katere znamenje je rovnica in jamšarica.

Prišedši od dela, ni se razveseljeval s svojimi tovariši, ki ga niso razumeli; njegova jedina zabava so bile knjige, za katere je izdal vsak prihranjen novčič. Saj je izvedel iz njih, kako se godi onim, ki so srečni in zadovoljni, ki niso navezani na borni, trdi kruhek kakor on; sanjal je o onih, katerim ni usoda delila kakor njemu tankih koščkov kruha, temveč ga še sladila z medom. Ptiki so završali nad njim in odleteli. Milo se mu je storilo pri srcu, dve gorki, svetli solzi sta se potočili po bledem obrazu trpinovem in nehote je milo vzdihnil:

 Današnji list ima „Naš Dom“ kot prilogo! 